

بررسی اثر آموزش بر رفتار زنان خانوار در زمینه مصرف روغن‌ها و چربی‌ها

بتول کریمی^{۱*} (M.S.P.H)، راهب قربانی^۱ (Ph.D)، سعید حقیقی^۲ (M.Sc)، غلامرضا ایراجیان^۳ (Ph.D)، حسین حبیبیان^۴ (B.Sc)، سکینه صیادجو^۵ (M.Sc)، سهیلا قضوی^۵ (M.Sc)، شهین کمال^۱ (M.Ph)، ماشاءالله کلاهدوز^۴ (B.Sc)

- ۱- دانشگاه علوم پزشکی سمنان، دانشکده پزشکی، گروه پزشکی اجتماعی
- ۲- دانشگاه علوم پزشکی سمنان، دانشکده پزشکی، گروه بافت‌شناسی
- ۳- دانشگاه علوم پزشکی سمنان، دانشکده پزشکی، گروه میکروب‌شناسی
- ۴- دانشگاه علوم پزشکی سمنان، مرکز بهداشت استان سمنان
- ۵- دانشگاه علوم پزشکی سمنان، دانشکده پرستاری و پیرا پزشکی

چکیده

سابقه و هدف: مطالعه رفتار خانوارها در زمینه مصرف روغن‌ها و چربی‌ها، در پیش‌بینی وضعیت سلامت جامعه از جایگاه مهمی برخوردار است. هدف این مطالعه بررسی اثر آموزش بر رفتار زنان خانوارهای تحت پوشش مراکز بهداشتی درمانی تدین و فامیلی شهر سمنان در زمینه مصرف روغن‌ها و چربی‌ها بوده است.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه مداخله‌ای از نوع قبل و بعد، به ترتیب قبل و بعد از مداخله ۲۵۳ و ۲۵۵ خانوار با روش تصادفی خوشه‌ای انتخاب و اطلاعات با استفاده از پرسش‌نامه جمع‌آوری گردید. فعالیت‌های مربوط به مداخله شامل سخنرانی، نصب تراکت، توزیع پمفلت و چاپ مطالب آموزشی در روزنامه محلی بوده است.

یافته‌ها: روغن جامد نباتی اولویت اول روغن مصرفی اکثریت خانوارها به ترتیب قبل و بعد از مداخله برای پخت غذاهای غیر سرخ‌کردنی، ۵۶/۴ درصد و ۳۶/۸ درصد و برای غذاهای سرخ‌کردنی ۶۰/۸ درصد و ۳۲/۷ درصد، بوده است. بعد از آموزش، استفاده از روغن مایع معمولی و نیز روغن مخصوص سرخ‌کردنی برای تهیه غذاهای غیر سرخ‌کردنی و سرخ‌کردنی افزایش نشان داده است ($p < 0/001$). بعد از مداخله، درصد خانوارهایی که هنگام تمیز کردن گوشت، چربی مرئی آنرا همیشه حذف نموده از ۵۲ درصد به ۶۲/۵ درصد افزایش پیدا کرد ($p < 0/01$). بعلاوه، بعد از مداخله بر درصد افراد معتقد به مضر بودن روغن جامد نباتی افزوده شده است ($p < 0/028$).

نتیجه‌گیری: نتایج این مطالعه نشان داد که مداخله آموزشی می‌تواند در افزایش دانش و اصلاح رفتار خانوارها در زمینه مصرف روغن‌ها و چربی‌ها موثر واقع شود. لذا اجرا و استمرار این برنامه‌ها باید مورد توجه سیستم بهداشتی باشد.

واژه‌های کلیدی: روغن‌ها، چربی‌ها، مداخله، وضعیت مصرف.

مقدمه

از کشورها بودند. در دهه‌های اخیر، به‌علت بهبود وضعیت بهداشتی، دسترسی به غذای مناسب و پیشرفت‌های به‌عمل آمده در مراقبت‌های پزشکی، این مشکلات تا حد زیادی

تا ۵۰ سال پیش، بیماری‌های عفونی، سوء تغذیه و مرگ و میر نوزادان مهم‌ترین مسائل تهدیدکننده سلامتی در بسیاری